

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci odsúdeného **V. F. a spol., pre trestný čin podvodu** podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 1. januára 2006 (ďalej aj „Trestný zákon“) formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí 11. novembra 2015 v Bratislave sťažnosť odsúdeného F. M. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 15. júna 2015, sp. zn. PK-2Tš 8/2005, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného F. M.,
sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd v Pezinku na neverejnom zasadnutí konanom 15. júna 2015 uznesením, sp. zn. PK-2Tš 8/2005, rozhodol o návrhu odsúdeného F. M. na opätovné prejednanie veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-2Tš 8/2005, v jeho prítomnosti tak, že podľa § 362 ods. 2 Trestného poriadku a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Madride 21. februára 1991 a Protokolu č. 11 platným od 1. novembra 1998, návrh odsúdeného F. M. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený F. M., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. M. K., advokáta v K., v zákonnej trojdňovej lehote sťažnosť.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie postupom podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku zrušil a sám rozhodol vo veci tak, že návrhu odsúdeného na opätovné prejednanie veci súdom vyhovie.

Napadnuté uznesenie odsúdený považuje za zmätočné a neodôvodnené, keď na jednej strane súd uviedol, že odsúdený mal o trestnom konaní vedomosť najneskôr v čase zadržania F. a Š. v Chorvátskej republike od 28. februára 2002 a na strane druhej súd za použitia zásady v pochybnostiach v prospech odsúdeného uznal, že odsúdený sa o odsúdení dozvedel až 28. januára 2015 (v čase zadržania na území Srbskej republiky).

Uviedol, že v čase opustenia Slovenskej republiky nebolo voči nemu vznesené obvinenie a ani nebolo začaté trestné stíhanie, a preto sa o akomkoľvek trestnom konaní v tomto čase ani nemohol dozvedieť. Zároveň je toho názoru, že bolo povinnosťou súdu bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že dôvodom opustenia Slovenskej republiky bola snaha odsúdeného vyhýbať sa trestnému stíhaniu pobytom v cudzine, a preto nebolo povinnosťou odsúdeného preukazovať dôvody, ktoré ho viedli k opusteniu územia Slovenskej republiky.

Odsúdený namietol záver Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, podľa ktorého odsúdený žil v civilizovanej krajine (Srbsko), a preto mohol mať prístup k internetu aj telefónu a mohol sa dozvedieť o trestnom konaní. Odsúdený je presvedčený, že nie je podstatné, čo mohlo, alebo nemohlo byť, ale čo skutočne bolo a v tejto súvislosti vytkol súdu, že napadnuté uznesenie odôvodnil iba v rovine ničím nepodložených úvah.

K záveru súdu, že odsúdený nekontaktoval domovské úrady v súvislosti s potrebou obnovy osobných dokladov, odsúdený uviedol, že platnosť dokladov (občiansky a vodičský preukaz) vypršala až po jeho právoplatnom odsúdení. Ak by sa aj v čase skončenia platnosti dokladov preto dozvedel, že bolo voči nemu vedené trestné stíhanie, podľa jeho názoru by to bolo už v čase právoplatne skončeného trestného stíhania. Podľa F. M. súd uviedol, že odsúdený disponoval sfalšovaným občianskym a vodičským preukazom, avšak neuviedol od akej doby a súd žiadnym spôsobom nezdôvodnil ani svoju úvahu, že týmito dokladmi odsúdený disponoval aj počas vedenia trestného stíhania proti jeho osobe, a teda že tieto doklady si zabezpečil za účelom vyhýbania sa trestnému stíhaniu.

Odsúdený M. uviedol, že v prípade, ak by bol v kontakte s F. aj po opustení územia Slovenskej republiky, bol by zadržaný spoločne s F. a Š.. Zo skutočnosti, že neprevzal predvolanie na pojednávanie, vyplýva podľa jeho názoru nepochybný záver, že o pojednávaní sa nedozvedel. Zároveň je presvedčený, že odsúdený ako osoba, ktorá nemala žiadnu

vedomosť o trestnom stíhaní, nemala ani dôvod obchádzať všetky súdy a sledovať, či náhodou nebolo v jeho veci vytýčené súdne pojednávanie.

V závere podanej sťažnosti zdôraznil, že počas celej doby od opustenia územia Slovenskej republiky až do jeho zadržania na území Srbskej republiky mu nebolo doručené žiadne rozhodnutie (výzva, iná korešpondencia), z ktorej by mohol usúdiť, že je voči nemu vedené trestné stíhanie a nebolo jeho úmyslom pobytom v cudzine sa trestnému stíhaniu vyhýbať, pretože o žiadnom trestnom stíhaní vedomosť nemal a skutočnosť, že kauza bola medializovaná, nie je dostatočný argument, ktorý by preukazoval, že o trestnom stíhaní mal vedomosť.

Dôvody sťažnosti odsúdeného F. M. boli na vedomie zaslané Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý sa ku dňu rozhodovania sťažnostného súdu nevyjadril (č. l. 6868 spisu).

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia Špecializovaného trestného súdu v Pezinku a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť odsúdeného F. M., podaná prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. M. K., advokáta v K., nie je dôvodná.

Z obsahu spisového materiálu má Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „sťažnostný súd“) preukázané, že uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcia vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností Policajného zboru, Úrad vyšetrovania Policajného zboru, Odbor vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti Bratislava, z 28. februára 2002, sp. zn. ČVS: VKE-7/OVOZTČ-BA-2002, bolo voči F. M. vznesené obvinenie (a aj ďalším v tom čase spoluobvineným) pre pokračovací trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona k § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom porušovania záväzných pravidiel hospodárskeho styku spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona k § 127 ods. 1 Trestného zákona a s trestným činom neoprávneného podnikania spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona k § 118 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, pričom už toho istého dňa 28. februára 2002 bolo zloškami Policajného zboru oznámené, že sa odsúdený na adrese trvalého pobytu V. nezdržiava, jeho pobyt nie je známy a bolo po ňom vyhlásené celoštátne

pátranie s podnetom na podanie návrhu na vydanie zatýkacieho rozkazu. Zároveň rovnaký deň **28. februára 2002** vydal Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 4Ntv 19/2002 medzinárodný zatýkací rozkaz, na podklade ktorého bolo vyhlásené po F. M. medzinárodné pátranie (č. l. 706 súdneho spisu).

Dňa 7. júla 2005 bola Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku doručená obžaloba (č. l. 246 súdneho spisu), podľa ktorej sa odsúdený F. M. mal dopustiť trestného činu porušovania záväzných pravidiel hospodárskeho styku spolupáchateľstvom (§ 9 ods. 2, § 127 ods. 1 Trestného zákona) a trestného činu podvodu (§ 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona). Vec bola pridelená na rozhodnutie senátu 2Tš a vedená pod sp. zn. PK-2Tš 8/2005. Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením z 12. decembra 2005 na hlavnom pojednávaní rozhodol, že súdne konanie proti F. M. vykoná ako konanie proti ušlému (č. l. 738 súdneho spisu).

Špecializovaný trestný súd rozsudkom z 10. januára 2007, sp. zn. PK 2Tš 8/2005, uznal odsúdeného F. M. za vinného zo spáchania trestného činu podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona k § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a uložil F. M. trest odňatia slobody podľa § 250 ods. 5 Trestného zákona vo výmere 11 (jedenásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Trestného zákona zaradený do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona uložil odsúdenému trest prepadnutia majetku (č. l. 4835 súdneho spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 30. mája 2007, sp. zn. 1 Toš 6/2007, odvolanie V. F. a obhajcu odsúdeného F. M. JUDr. J. L. zamietol ako nedôvodné.

Špecializovaný trestný súd v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2Tš 8/2005, dňa 1. júna 2007 vydal príkaz na dodanie F. M. do výkonu trestu (č. l. 5153 súdneho spisu) a bol nariadený výkon trestu u odsúdeného F. M. (č. l. 5154 súdneho spisu). Následne 6. júna 2007 bol vydaný európsky zatýkací rozkaz a medzinárodný zatýkací rozkaz (č. l. 5142, 5145 súdneho spisu).

Odsúdený F. M. bol zadržaný 28. januára 2015 v meste Novi Sad v Srbskej republike a rozhodnutím č. KPP-14/15 z 28. januára 2015 zobral sudca Nenad Simovic odsúdeného

do väzby (č. l. 6540 súdneho spisu). Ministerstvo zahraničných vecí Srbskej republiky následne Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Belehrade informovalo, že Vyšší súd v Novom Sade dňa 15. júna 2015 vydal rozhodnutie č. Kre 15/15 o splnení podmienok pre vydanie F. M. na územie Slovenskej republiky; odsúdený však nesúhlasil s vydaním do Slovenskej republiky a prostredníctvom svojho obhajcu podal druhýkrát odvolanie, o ktorom rozhoduje odvolací súd v Novom Sade (č. l. 6874 súdneho spisu).

Podľa § 358 ods. 1 Trestného poriadku konanie proti ušlému možno vykonať proti tomu, kto sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva (ďalej len „ušlý“).

Podľa § 362 ods. 1 Trestného poriadku odsúdený v konaní podľa tohto dielu má právo podať návrh na opätovné prejednanie svojej veci súdom v jeho prítomnosti pre nesplnenie podmienok podľa § 358 ods. 1 do uplynutia šiestich mesiacov odo dňa, keď sa dozvedel o trestnom stíhaní alebo odsúdení, najneskôr však v príslušnej premlčacej dobe ustanovenej v Trestnom zákone.

Z citovaného ustanovenia § 362 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že primárne je povinnosťou súdu skúmať, či návrh na opätovné prejednanie veci bol podaný do uplynutia 6 mesiacov odo dňa, keď sa odsúdený M. dozvedel o trestnom stíhaní alebo odsúdení, teda či bol návrh podaný včas.

Špecializovaný trestný súd pri rozhodovaní správne postupoval, keď nepristupoval k určaniu doby začatia plynutia šesťmesačnej lehoty čisto formalisticky, ale správne vyložil a v dôvodoch svojho rozhodnutia aj podrobne objasnil, prečo postupoval v prospech odsúdeného a tzv. včasnosť podania návrhu určil tak, že začiatok plynutia lehoty objektívne stanovil odo dňa zadržania odsúdeného M. v Srbskej republike, t. j. 28. januára 2015. Aj podľa názoru sťažnostného súdu bolo nevyhnutné takto postupovať. Zmätočnosť sťažnosťou napadnutého uznesenia, namietanú v tejto súvislosti odsúdeným, najvyšší súd nevidel, pretože súd v rozhodnutí konštatuje, že o odsúdení sa F. M., riadiac sa zásadou v pochybnostiach v jeho prospech, dozvedel až pri svojom zadržaní. To nevyklučuje, že vedel o tom, že je trestne stíhaný minimálne od doby, kedy boli v Chorvátsku zadržaní a vzatí do predbežnej väzby odsúdení F. a Š. a tomuto stíhaniu sa vyhýbal pobytom v cudzine. Návrh odsúdeného na opätovné prejednanie veci bol podaný na poštovú prepravu 20. apríla 2015,

doručený súdu 22. apríla 2015, a preto súd skúmal splnenie podmienky, či sa odsúdený pobytom v cudzine (Srbskej republike) vyhýbal trestnému konaniu.

Charakteristickou črtou konania proti ušlému je to, že orgánom činným v trestnom konaní, resp. súdu nie je obvinený k dispozícii, a to z dôvodu jeho neprítomnosti na území Slovenskej republiky, alebo vzhľadom na to, že jeho pobyt nie je týmto orgánom známy. Ide o osobitný spôsob konania proti osobe, ktorú nemožno postaviť pred súd, pretože sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva (Rozhodnutie č. 21 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 03/2010).

Na začatie konania proti ušlému nestačí iba konštatovanie orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, že sa obvinený nezdržiava v mieste svojho bydliska, ale musia sa vykonať všetky dostupné úkony a opatrenia zamerané na zistenie, na akom mieste sa obvinený zdržiava a prečo sa v mieste bydliska nenachádza.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na horeuvedené skutočnosti konštatuje, že boli splnené všetky podmienky, v čase rozhodovania Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, na konanie proti F. M. ako proti ušlému a v tomto smere si osvojil závery špecializovaného trestného súdu, ktorý ich aj patrične odôvodnil.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že aj v rámci prípravného konania a následne aj po podaní obžaloby súdom, boli vykonávané dôsledne všetky dostupné úkony a opatrenia, smerujúce k tomu, aby bol F. M. prítomný na hlavnom pojednávaní. Súd vykonal všetky potrebné úkony k zisteniu pobytu odsúdeného a z predložených správ mal preukázané, že v čase súdneho konania bol jeho pobyt neznámy, v mieste adresy trvalého pobytu sa nezdržiaval a bol zaznamenaný jeho pohyb do cudziny, keď dňa 31. januára 2002 preukázateľne prešiel cez hraničný prechod zo Slovenskej republiky a argumentácia odsúdeného v podanej sťažnosti je v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním. Skutočnosť, že odsúdený M. opustil územie Slovenskej republiky pred vznesením obvinenia, je irelevantná a jeho úmysel vyhnúť sa trestnému konaniu je potrebné vyhodnotiť v kontexte vykonaných dôkazov, čo vyplýva z odôvodnenia tak rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 10. januára 2007, sp. zn. PK 2Tš 8/2005, ako aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2007, sp. zn. 1 Toš 6/2007.

Napokon úmysel odsúdeného vyhnúť sa trestnému konaniu možno jednoznačne vyvodit' zo skutočnosti, že odsúdený sa v cudzine zdržiaval pod falošnou identitou (odhliadnuc od zatajovania svojich skutočných identifikačných dokladov), kde vystupoval pod falošným menom F. B. v rámci nelegálne vystaveného slovenského občianskeho ako aj vodičského preukazu (č. l. 6824 - 6825 súdneho spisu). Naviac Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach potvrdilo, že osoba F. B., dátum narodenia: X., de facto ani neexistuje.

Skutočnosť, či bol splnený predpoklad pre konanie proti ušlému, t. j. že sa odsúdený vyhýbal trestnému konaniu pobytom v cudzine, je potrebné vždy posudzovať komplexne vo svetle okolností konkrétneho prípadu a vyhodnotiť, či odsúdený uviedol dostatočný dôvod na ospravedlnenie svojej neprítomnosti na území Slovenskej republiky, ktorý môže byť daný objektívnymi okolnosťami (vis maior - najmä živelné pohromy, atď.). V prípade absencie objektívnych dôvodov zámer odsúdeného vyhnúť sa trestnému konaniu pobytom v cudzine treba nevyhnutne vykladať v kontexte povinností občanov Slovenskej republiky, ktoré im vyplývajú z právneho poriadku Slovenskej republiky. Ustanovenie § 9 zák. č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky stanovuje obligatórnu povinnosť občana Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky v prípade cesty do zahraničia na dobu dlhšiu ako 90 dní, ohlásiť túto skutočnosť príslušnému orgánu (štát, miesto pobytu a predpokladanú dobu pobytu).

Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že F. M. bol štátnym občanom Slovenskej republiky, čo potvrdzuje aj osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky č. 2007/05042 zo dňa 31. mája 2007 vydané Krajským úradom v Prešove (č. l. 5330 spisu), pričom 31. januára 2002 za účinnosti ustanovenia § 9 zák. č. 253/1998 Z. z. bez ohlásenia tejto skutočnosti opustil územie Slovenskej republiky, a to až do súčasnosti, pričom v súlade s korešpondenciou Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Belehrade cestou opravných prostriedkov bráni vydaniu jeho osoby na územie Slovenskej republiky; argumentáciu M. preto s'ťažnostný súd vyhodnotil ako účelovú.

Treba tiež zdôrazniť, že konanie proti ušlému vedené proti F. M. bolo vykonané v súlade s vtedy platnými ustanoveniami § 302 a nasl. zák. č. 141/1961 Zb. Trestného poriadku (č. l. 738 súdneho spisu).

Najvyšší súd sa preto stotožnil so závermi špecializovaného trestného súdu, že podmienky pre opätovné prejednanie veci odsúdeného F. M. v jeho prítomnosti tak, ako sú uvedené v § 362 ods. 1 Trestného poriadku, splnené neboli.

Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že postupom podľa § 193 ods.1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 11. novembra 2015

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová